

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

An matrimonium coram Parocho, & Testibus invalidè celebratum, sit
coram ijsdem renovandum? paragr. 3.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

7. Quod si, dum dicta gravia inconvenientia timentur, non possit vir induci, ne ad consensum quidem jam explicatum in secunda Sententia, posse tunc licite excipi tertiam Sententiam docent Sanchez, & Boss. nam Castrop. de hac tertia Sententia loc. cit. non meminit.

a Sanchez.
l.c. d. 36.
nu. 7.
Boss. l.c.
nu. 77.

8. His nihilominus non obstantibus, assero cum Pontio, & Aversa loc. cit. primam sententiam esse, semper excipiendam, exclusa prorsus secunda, & tertia, quia semper in praxi conjux nullitatis sui Matrimonii ignarus, dum, sive expresse, ut dicit secunda sententia, sive tacite, ut dicit tertia, de novo consentit, semper, inquam, conjux judicabitur in Matrimonio antiquo, quod est invalidum, persistere, non vero novum facere velle. Quomodo ergo securi erimus de nova Matrimonii validitate? Quod certe inconveniens non adest in casu præced. §. num. 5. ubi actum est de altero conjuge fictè, vel meticolosè contentente: nam ibi non est renovandus actus, seu consensus ab altero, qui verè consentit, validus enim fuit ex parte sua, at supponitur nunquam fuisse revocatus, at in hoc præsentis casu, cum debeat renovari actus, quia fuit nullus, non est fidendum illum à conjuge renovari, nisi ab eodem sciatur nullitas præcedens, ut dictum est num. 3.

Lege Pontium cit. qui, inter cætera multa, confirmat nostram sententiam ex eo, quod, quancumque Matrimonii nullitas taceatur, semper consensus extorquebitur per dolum; si ergo dolosus est consensus, voluntarius non erit ergo nullo modo aptus ad contractum Matrimonii constituendum.

§. III.

An Matrimonium coram Parocho, & Testibus invalidè celebratum, sit coram iisdem renovandum?

1. **H**Ac in re certum est, quando impedimentum est publicum, vel ad forum contentiosum deductum, vel periculum est, ne detegatur, vel potest probari, saltem duobus Testibus, certum est, inquam, tunc, quando ablato impedimento renovandus est consensus, renovari debere coram Parocho, & Testibus. Ratio est manifesta; quia illud Matrimonium, quod potest probari, esse nullum,

nec in se fuit Matrimonium, nec in facie Ecclesie; ergo, ut convalescat, necessaria est juxta Tridentini dispositionem, præsentia Parochi, & Testium, qui apud Ecclesiam testati, & probare possint ejus Matrimonii validitatem.

2. Rectè autem cum Henriqu. notat Sanchez b si impedimentum fuit deductum ad forum contentiosum, & non probatum, nec probari possit, tunc impedimentum esse, ac dici occultum, Notat item si tres, vel quatuor audierint impedimentum ex relatione dumtaxat conjugis, adhuc illud esse occultum, quia tota ejusmodi testium efficacia reducitur ad dictum & confessionem unius conjugis.

3. Quæstio igitur est, an quando impedimentum est occultum, scilicet non est ex iis, quæ diximus num. 1. debeat, eo impedimento sublato, renovari iterum coram Parocho, & Testibus dictum Matrimonium, quod jam coram iisdem fuerat celebratum. Duæ de more sunt oppositæ sententiæ utriusque æquifere Marte pugnant. Altera affirmat, cuius validior ratio est, quia Tridentinum statuit, pro forma substantiali Matrimonii, Parochi, & Testium præsentiam, id, quod propter nimis clara Tridentini verba nemo negat; At, cum forma tunc intervenire debeat, cum actus producit in suo esse (ut habet Baldus) nunc autem producit Matrimonium, quando de novo renovatur consensus, ergo nunc debet adesse forma inducta à Tridentino. Adde, sic, Teste Comitolo apud Bossium mox citandum, respondisse Clementem VIII. sic declarasse Sacram Cardinalium Congregationem, sic Romanam Rotam sæpè, ne dicam cum Delug. semper decidisse.

4. Si Doctores pro hac parte militantes cognoscere, saltem præcipuos, velis, eos habes apud Boss. sed præcipuus, & quidem omnium fortissimus est Pont. f cui accedit Delug. hanc sententiam tanquam certam supponens.

5. Altera sententia, eaque negativa docet, non esse necessarium dictorum iteratam assentiam, sive nullitas Matrimonii primo initi contracta fuerit ex defectu consensus unius, sive utriusque, sive ex quocumque impedimento occulto, & sive bona, sive mala fide (ut notat Boss. b) dicta nullitas fuerit contracta. Ratio præcipua hujus sententiæ tendens

ad solutionem rationis sententiæ præcedentis, est, quia Tridentinum dat quidem Matrimonio pro forma substantiali dictam præsentiam, at non Matrimonio, quando renovatur, sed quando celebratur in facie Ecclesiæ; in facie autem Ecclesiæ tunc fit contractus Matrimonii, quando primo celebratur: & quamvis tunc propter impedimentum invalidus re vera contractus ille sit, tamen exterius, in quo solum Ecclesia iudicat, apparet validus, & cum Tridentinum intenderit solum posse illud Matrimonium idoneis testibus probari, id solum (quod ad hoc sufficit) ab ipso statutum fuisse, dicendum est. Adde, sic decrevisse Pium V. sic declarasse Sacram Cardinalium Congreg. sic Romanam Rotam apud Bossium & decidisse.

6. Vides utramque sententiam ad se Pontificem, Cardinales, & Rotam advocare? Sed certe pro neutra convincunt ejusmodi testimonia, sive, quia non constant authenticè, sive, quia, cum utraque sententia sit probabilis, modo unam, modo alteram Patres illi sequuntur, sive, quia modo timent publicitatem, modo nequaquam, &c.

7. Pugnant pro hac sententia plures sunt, quam pro priore, quos Castropal. b citat & Aversa, c alique, quos citat sequiturque Bossius, d Navarrum denique ab utraque sententia pro se asseri non est inuile scire.

8. Utraque ergo opinio probabilis merito est. Sanum nihilominus est consilium, advocare Parochum, Testesque quantum fieri potest in renovatione dicta Matrimonii, ut licet de nullitate Matrimonii aditus præcludatur; Quando autem subest aliquod periculum, si Parochus advocandus sit, optimum remedium est, ut Confessarius obtineat ab eodem Parocho licentiam assistendi, qua impetrata, advocatis duobus fidei Testibus, in solitario cubiculo Matrimonium revalidetur. Cæterum, si neque hoc facile fieri possit, tuto amplectitor secundam sententiam, scilicet negativam, nam revera hæc (ut habet loco citato Bossius) hodie communiter à piis, & doctis viris in praxim deducitur, eamque in praxi servari, testatur Seraphinus. e

9. Atque in hoc casu, si receptæ antea jam

fuerant Benedictiones Ecclesiæ, nec erunt repetendæ, post revalidationem; Nam satis est, eas semel in facie Ecclesiæ fuisse receptas; præterquam, quod in hac re, quæ non est de essentia Matrimonii, satis exulat periculum scandali, & notæ conjugum ex Sanchez.

10. Inquires Primò. Si ipsi uni tantum Parocho, vel uni tantum ex Testibus notum fuerit impedimentum eo tempore, quo prima vice contractum fuit Matrimonium, quando deinde sublato impedimento renovabitur, debet ne in hac sententia coram Parocho, & Testibus renovari?

Respondeo, nequaquam, quia unus tantum Testis non facit impedimentum probabile in foro externo, & ex alia parte illi Parochus, & Testes sunt apti ad testificandum contractum Matrimonii secundum formam ab Ecclesia præscriptam; non enim ipsi Testes esse debent validitatis Matrimonii, sed contractus Matrimonii, quem certe, ea unius cognitione non obstante, testari satis possunt. g Coninch. Ita, Coninch. g alique contra Sanchez. h re. d. 24. dub. quirentem in hoc casu præsentiam Parochi 10. nu. 84. & Testium in restauratione Matrimonii, quia h Sanchez. l. secus non poterunt (ait) testificari de Matrimonio valido. Verum, ut vidimus, ii, de contractu Matrimonii testificari debent, & jam 10. possunt, non de validitate.

11. Inquires Secundò. Quando Pontifex apponit in Brevi alicujus dispensationis concessæ ad revalidandum Matrimonium contractum cum occulto impedimento, hæc, vel similia verba (si ita est, cum eis dispensa, ut inter se publicè, & servata forma Tridentini contrahant) necessarium ne est, ut id fiat coram Parocho, & Testibus?

Respondeo. Non esse necesse docet Sanchez, i quamvis enim (ait) non possit tunc Delegatus dispensare, ut occulte celebretur Matrimonium, tamen potest dispensare in impedimento, quo per dispensationem cessante, jam ex doctrina data poterunt conjuges inter se solos Matrimonium celebrare. Huic decisioni allata à Sanchez se opponit toto conatu Guttier k dicens, opinionem Sanchez esse singularem, & periculofam. Ratio præcipua est, inquit, quia Pontifex in iis verbis dat formam Delegato, ut nō possit dispensare, nisi servata dispositione Trid. quod, cum

Hhh 2

requi-

f Sanchez. l. c. nu. 13.

g Coninch. d. 24. dub. 10. nu. 84. h Sanchez. l. 2. matr. d. 37. num.

i Sanchez. l. c. nu. 9.

k Guttier. de matr. c. 47. a nu. 6

requirat presentiam Parochi, & Testium, si illam non adhibeat, nihil poterit Delegatus. Verum respondebit Sanchez, formam à Tridentino impositam, ut modo ipse Sanch. dixit, esse, ut semel illa presentia adsit, quando scilicet in facie Ecclesiæ sit contractus. Cum igitur in casu nostro tunc adfuerit presentia Parochi, & Testium, satis, superque servata est forma à Tridentino requisita. Ita Bossius sanè a probabiliter.

a. Boss. de
matr. ca. 2.
nu. 31.

5. IV.

An Matrimonium invalidum ex metu ratificetur per copulam simili metu extortam?

1. **E**X dictis oritur quaestio, an, si Matrimonium contractum in facie Ecclesiæ iniisti cum aliqua puella ex metu, & deinde simili metu cogaris ad habendam copulam, illamque tu habeas eodem metu coactus, sed ex affectu maritali, quem affectum, saltem tacite habeat, ut supponimus puella. An, inquam, etiam ratifices Matrimonium, & consequenter illud jam validum in posterum remaneat?

2. Negant plures. *b* Ratio est (inquiunt) quia, qui cogitur agere prædictam copulam, eandem imminutionem libertatis patitur, quam, qui cogitur ad contractum Matrimonii per verba de presenti, ergo pari modo ipsi injuria fit, & consequenter Matrimonium hoc, ut potè per metum extortum, invalidum erit. Confirmatur, quia, si secus esset, non proficuum satis fuisset libertati Matrimonii.

3. Affirmant non pauciores & asserentes, rationem esse, quia durum videtur eum, cui metus incutitur ad habendam copulam, obligare, ut non possit consentire sponte ad Matrimonium illud, ut sic effugiat peccatum, eundemque poni ab Ecclesiâ in bivio satis duro, ut ipse, vel peccet mortaliter, vel patiat grave damnum, quod ex eo timore expectare debet. Hoc voluisse Ecclesiâ non est præsumendum. Unde dicendum est, Ecclesiâ solum voluisse providere libertati Matrimonii, quando ipsum per verba de presenti contrahitur; & merito, quia tunc periculum

coactionis frequenter occurrit, nihil autem curasse, quando ratificatur per copulam, quia modus hujus coactionis rarissimus est. Ulterior autem ratio, eaque à priori hujus posterioris sententiæ esse debet, quia in hoc actu, quo quis spontè eligit Matrimonium quasi in remedium evitacionis peccati, homo non consentit ex vi metus illati, sed ex se ipso, & ex vi suæ spontanea libertatis volentis effugere peccatum.

4. Confirmatur. Nam invalidatio Matrimonii meticulosi decreta ab Ecclesiâ est potissimum, & immediatè in favorem particularium Fidelium, ergo potest Fidelis cedere juri suo, suoque favori, & sic validè contrahere. Et sanè idem dici potest in sententia nostra, quæ judicat, Matrimonium meticulosum esse jure naturæ nullum, talis enim est, quia, ut supra indicavimus, injuria fit contractanti: at contrahens juri, quod ex hac injuria habet, cedere pari modo, si velit, potest.

5. Neque dicas: Decreto Ecclesiæ irritanti matrimonia clandestina non possunt Fideles cedere; ergo neque Decreto irritanti hoc Matrimonium meticulosum. Ne id dicas, inquam, nam Decretum de clandestino est latum immediatè intuitu ipsius Matrimonii, & potissimum intuitu Ecclesiæ, ut ei constare possit de contractis Matrimonii, id, quod non officit casui nostro.

6. Verum adhuc dicet. Sicutia affirmatur, in copula metu extorta posse contrahentem cedere juri suo, & velle Matrimonium proficere, ita affirmari posset, idem esse initio, quando contractus Matrimonii per verba de presenti ex metu celebratur, ergo simili modo tunc is, qui metum patitur, poterit juri suo cedere, & validum Matrimonium efficere.

Respondeo. Concedit paritatem, & consequentiam Averſa. *d* Nobis non est otium id prosequendi.

7. Tantorum virorum duas hæc sententias suis innixas rationibus ni probabiles judicemus, vereor, ne imprudentiæ notam apud prudentes incurramus, modò præseindamus à confirmatione num. 4. dicta, sed utamur rationibus, seu conjecturis allatis num. 3.

Finis Tractatus de Consensu.

TRACTATUS